

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Ochrona przyrody i środowiska
Prowadzący	Piotr Ceryngier
Wydział	WBNS
Kierunek	Biologia
Poziom studiów	I stopnia
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Moduł specjalnościowy/ścieżka	—
Dyscyplina naukowa	Nauki biologiczne
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2022/23
Rok studiów	I
Semestr	I
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu	Obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się	Wykład: BI1_W07, Ćwiczenia: BI1_U02, BI1_U04, BI1_K05, BI1_K06
Rodzaj zajęć	Wykład, ćwiczenia
Liczba godzin	Wykład 30 Ćwiczenia 30
Liczba ECTS	Wykład 2 Ćwiczenia 2
Wymagania wstępne	Wiedza na poziomie szkoły średniej z zakresu biologii
Opis i cele przedmiotu	Zapoznanie studentów z problemami środowiskowymi na świecie i w Polsce, z formami ochrony przyrody, gatunkami objętymi ochroną, zagrożeniami dla środowiska, aspektami prawnymi i organizacyjnymi ochrony przyrody oraz działaniami w ramach sieci Natura 2000.

Treści programowe - wykład

	Temat/blok zajęć: wykład	Liczba godzin
1.	W1. Podstawowa terminologia. Historia oddziaływań człowieka na środowisko przyrodnicze	2
2.	W2. Dlaczego środowisko i przyrodę warto i należy chronić? Zasoby naturalne odnawialne i nieodnawialne. Użyteczność przyrody. Etyczne, estetyczne i poznawcze motywy ochrony środowiska przyrodniczego	2
3.	W3. Problemy środowiskowe na świecie: zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenie i niedobory wody, degradacja gleb, problem odpadów, niszczenie strefy ozonowej, efekt cieplarniany, zagrożenia dla świata żywego	2
4.	W4. Stan środowiska przyrodniczego w Polsce	2
5.	W5. Różnorodność świata żywego: zróżnicowanie krajobrazów i ekosystemów	2
6.	W6. Różnorodność świata żywego: różnorodność gatunkowa i genetyczna organizmów	2
7.	W7. Przyczyny spadku bioróżnorodności	2
8.	W8. Ochrona gatunkowa. Ocena zagrożenia gatunków - czerwone listy i czerwone księgi	2
9.	W9. Formy ochrony przyrody in situ: obszary chronione (park narodowy, rezerwat przyrody, park krajobrazowy, obszar Natura 2000 i in.), pomniki przyrody	2
10.	W10. Przegląd polskich parków narodowych i wybranych rezerwatów przyrody	2
11.	W11. System obszarów Natura 2000 w Polsce	2
12.	W12. Ochrona ex situ (ogrody botaniczne i zoologiczne, stanowiska zastępcze) i inne formy ochrony czynnej (reintrodukcje, restytucja)	2
13.	W13. Ochrona środowisk antropogenicznych i krajobrazów kulturowych, ochrona starych ras zwierząt domowych i odmian roślin uprawnych, programy rolno-środowiskowe	2
14.	W14. Ochrona przyrody w skali międzynarodowej: konwencje i porozumienia międzynarodowe, światowe sieci obszarów chronionych, międzynarodowe organizacje ochrony przyrody	2
15.	W15. Polski system prawny, organizacyjny i finansowy ochrony przyrody i środowiska: akty prawne, organy administracyjne, organy opiniotwórcze i doradcze, organizacje pozarządowe, fundusze	2
	Łącznie godzin:	30

Treści programowe - ćwiczenia

Temat/blok zajęć: ćwiczenia	Liczba godzin
C1. Omówienie celu przedmiotu, poruszanej tematyki i warunków zaliczenia	2
C2. Obszarowe formy ochrony przyrody – zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dęby Młocińskie (zajęcia terenowe)	2
C3-C4. Obszarowe formy ochrony przyrody – rezerwat przyrody i obszar Natura 2000 Las Bielański (zajęcia terenowe)	4
C5-C6. Obszarowe formy ochrony przyrody – Kampinoski Park Narodowy (zajęcia terenowe)	4
C7-C8. Obszary chronione na Mazowszu	4
C9-C10. Ekosystemy o szczególnej wartości przyrodniczej	4
C11-C12. Przyroda różnych regionów Polski	4
C13-C14. Ochrona gatunkowa różnych grup organizmów w Polsce. Praktyka ochrony przyrody w Polsce	5
C15. Kolokwium	1
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	<u>Kierunkowe efekty uczenia się</u> <i>(zgodne z programem na BIPUKSW)</i> <u>Absolwent...</u> <i>(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)</i>	<u>Opis przedmiotowych efektów uczenia się</u> <i>Student...</i> <i>(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)</i> <u>Student...</u>	<u>Sposoby weryfikacji efektów uczenia się</u> <i>(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)</i>
BI1_W07	Absolwent zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z nadaną kwalifikacją, podstawowe pojęcia i zasady prawa autorskiego oraz zasady tworzenia i rozwoju	1. Student objaśnia fundamentalne dylematy ochrony przyrody i środowiska (W1-7). 2. Student ocenia wpływ działalności człowieka na komponenty środowiska (W1-4). 3. Student opisuje formy ochrony przyrody, ochronę in situ i ex situ, ramy prawne i organizacyjne ochrony przyrody i środowiska (W8-15).	egzamin pisemny

	form indywidualnej przedsiębiorczości wykorzystującej wiedzę z zakresu biologii i powiązanych nauk		
BI1_U02	Absolwent potrafi właściwie dobrać źródła i informacje z nich pochodzące, rozumie literaturę z zakresu biologii w języku polskim; czyta ze zrozumieniem teksty naukowe w języku angielskim	Student dobiera źródła informacji na wybrany temat związany z ochroną przyrody i środowiska w języku polskim i angielskim (C7-15).	kolokwium
BI1_U04	Absolwent potrafi poprawnie wnioskować na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł m.in. źródeł elektronicznych	Student wnioskuje na podstawie danych z różnych źródeł (w tym elektronicznych); interpretuje informacje i przygotowuje prezentację tematyczną (C7-15).	kolokwium
BI1_K05	Absolwent jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	Student inicjuje działania na rzecz ochrony przyrody i środowiska; planuje proste działania edukacyjne i współpracuje z zespołem (C2-4).	kolokwium
BI1_K06	Absolwent jest gotów do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu	Student identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne i prawne związane z ochroną przyrody; stosuje zasady odpowiedzialnego postępowania w terenie (C2-4).	kolokwium

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

Wykład dyskusyjny oparty na prezentacji multimedialnej; rzutnik

Ćwiczenia: zajęcia terenowe, zbieranie, opracowywanie i prezentowanie materiałów, samodzielne analizy, dyskusje, klucze do oznaczania

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Wykład

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	32h/1,28 ECTS
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (<i>czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...</i>)	-	18h/0,72 ECTS
	przygotowanie do zaliczenia (<i>np. czytanie, prezentacja, projekt, ...</i>)	18	

Ćwiczenia

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	30h/1,2 ECTS
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (<i>czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...</i>)	10	20h/0,8 ECTS
	przygotowanie do zaliczenia (<i>np. czytanie, prezentacja, projekt, ...</i>)	10	

Opis nakładu pracy studenta w ECTS w ramach programu Erasmus+

Wykład (dodatkowo 1 ECTS)

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	37h/1,48 ECTS
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach w języku angielskim	5	
praca własna	przygotowanie do zajęć (<i>czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...</i>)	-	38h/1,52 ECTS
	przygotowanie do zaliczenia (<i>np. czytanie, prezentacja, projekt, ...</i>)	18	
	samodzielne tłumaczenie materiałów na język ojczysty	20	

Ćwiczenia (dodatkowo 1 ECTS)

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	35h/1,4 ECTS
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach w języku angielskim	5	
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	10	40h/1,6 ECTS
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	10	
	samodzielne tłumaczenie materiałów na język ojczysty	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Wykład

Egzamin testowy (50 pkt.)

46–50 pkt – bdb

41–45 pkt – db+

36–40 pkt – db

31–35 pkt – dst+

26–30 pkt – dst

<26 pkt – ndst

Obecność na wykładach obowiązkowa – dopuszczalne dwie nieobecności nieusprawiedliwione. Student może uczestniczyć w konsultacjach przed egzaminem. Student może podejść do egzaminu po zaliczeniu ćwiczeń.

Ćwiczenia

Obecność na ćwiczeniach obowiązkowa.

Ocena z kolokwium pisemnego:

46–50 pkt – bdb

41–45 pkt – db+

36–40 pkt – db

31–35 pkt – dst+

26–30 pkt – dst

<26 pkt – ndst

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy:

dst – student w ograniczonym stopniu objaśnia fundamentalne dylematy ochrony przyrody i środowiska, ocenia wpływ działalności człowieka na komponenty środowiska, opisuje formy ochrony przyrody, ochronę in situ i ex situ, ramy prawne i organizacyjne ochrony przyrody i środowiska

db – student dobrze objaśnia fundamentalne dylematy ochrony przyrody i środowiska, ocenia wpływ działalności człowieka na komponenty środowiska, opisuje formy ochrony przyrody, ochronę in situ i ex situ, ramy prawne i organizacyjne ochrony przyrody i środowiska

bdb – student bardzo dobrze objaśnia fundamentalne dylematy ochrony przyrody i środowiska, ocenia wpływ działalności człowieka na komponenty środowiska, opisuje formy ochrony przyrody, ochronę in situ i ex situ, ramy prawne i organizacyjne ochrony przyrody i środowiska

Efekty w zakresie umiejętności:

dst – student w ograniczonym stopniu dobiera źródła informacji na wybrany temat związany z ochroną przyrody i środowiska w języku polskim i angielskim, wnioskuje na podstawie danych z różnych źródeł (w tym elektronicznych); interpretuje informacje i przygotowuje prezentację tematyczną

db – student dobrze dobiera źródła informacji na wybrany temat związany z ochroną przyrody i środowiska w języku polskim i angielskim, wnioskuje na podstawie danych z różnych źródeł (w tym elektronicznych); interpretuje informacje i przygotowuje prezentację tematyczną

bdb – student bardzo dobrze dobiera źródła informacji na wybrany temat związany z ochroną przyrody i środowiska w języku polskim i angielskim, wnioskuje na podstawie danych z różnych źródeł (w tym elektronicznych); interpretuje informacje i przygotowuje prezentację tematyczną

Brama jest pod uwagę średnia dla efektów przedmiotowych w zakresie umiejętności.

Efekty w zakresie kompetencji społecznych:

dst – student w ograniczonym stopniu inicjuje działania na rzecz ochrony przyrody i środowiska; planuje proste działania edukacyjne i współpracuje z zespołem, identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne i prawne związane z ochroną przyrody; stosuje zasady odpowiedzialnego postępowania w terenie

db – student w zadowalającym stopniu inicjuje działania na rzecz ochrony przyrody i środowiska; planuje proste działania edukacyjne i współpracuje z zespołem, identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne i prawne związane z ochroną przyrody; stosuje zasady odpowiedzialnego postępowania w terenie

bdb – student w wysokim stopniu inicjuje działania na rzecz ochrony przyrody i środowiska; planuje proste działania edukacyjne i współpracuje z zespołem, identyfikuje i rozstrzyga dylematy etyczne i prawne związane z ochroną przyrody; stosuje zasady odpowiedzialnego postępowania w terenie

Brama jest pod uwagę średnia dla efektów przedmiotowych w zakresie kompetencji.

Ocena połówkowa 3,5 jest wystawiana w przypadku pełnego zaliczenia EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 3,0, ale student nie przyswoił w pełni EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 4,0.

Ocena połówkowa 4,5 jest wystawiana w przypadku pełnego zaliczenia EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 4,0, ale student nie przyswoił w pełni EFEKTÓW UCZENIA SIĘ na ocenę 5,0

Literatura obowiązkowa

1.	Klimatyczne ABC, redakcja naukowa: M. Budziszewska, A. Kardaś i Z. Bohdanowicz. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 2021
2.	Symonides E. – Ochrona przyrody, WUW (2014)
3.	Pullin A. S. – Biologiczne podstawy ochrony przyrody, PWN (2007)
4.	Dobrzańska B., Dobrzański G., Kiełczewski D. – Ochrona środowiska przyrodniczego, PWN (2009)
5.	Rozporządzenia Ministra Środowiska (2014, 2016) dot. ochrony gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt

Literatura uzupełniająca

1.	Wilson E. O. – Różnorodność życia, PIW (1999)
2.	Ustawa o ochronie przyrody (2004)
3.	The IUCN Red List of Threatened Species (https://www.iucnredlist.org/)
4.	Geiger F., Bengtsson J., Berendse F., Weisser W.W., Emmerson M., Morales M.B., Ceryngier P., Liira J., Tschamntke T. i in. (2010) Persistent negative effects of pesticides on biodiversity and biological control potential on European farmland. Basic and Applied Ecology 11: 97-105.

* lista rodzajów zajęć

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)